

2002ko urtarrilak 11

Beste norbaiten akats edo huts-egite larri batek asaldatzen eta haserretzen gaituenean, ez da txarra, ezer esan edo egin aurretik, geuk, beste arlo batean bada ere, asaldatu berri gaituenaren neurriko zer akats dugun edo zer huts-egite egin ohi ditugun kontuak ateratzea.

2002ko urtarrilak 27

Beldurtia zen

Beldurtia zen. Irratia isiltzen zen bakoitzean, munduaren amaiera hasia zela bururatzen zitzaion.

2002ko urtarrilak 31

Hitz egitea zerbait dakigula uste izateko modu bat da maiz askotan. *Cogito ergo sum* esan zuena ere horretan ari zen, azken batean, hizketan, bere buruari zerbait behintzat bazekiela erakusten. Baina harrigarria da zein gutxi dakigun batzuetan seriotasun eta ziurtasun osoz esaten dugunaz. Norbait hil dela esaten dugunean, esaterako; aztarrenik ere ez dugu zer esaten ari garen.

2002ko otsailak 2

Oso egokia da kazetari batek egindako elkarrizketan, umore puntu batekin betiere, idaztea derrigorrezkoa duzula adieraztea, azken batean beste ezer ez dakizulako ganoraz egiten. Baina eguneroko bizitzan hori itxuragabekeria izugarria da, eta oso egoera latza.

2002ko otsailak 10

Sexua

Komuneko zulotik behera doan sexua,
gotor, gordin, zakar,
edo izaren leuntasunean babestua,
goxo, leun, itxaropen.

Ezin kabitua, ezin lasaitua,
ezin ase, ezina beti.

Lur-mamiaren deia, eguzkiarena, ilargiarena,
gailur gorena.
Kondoi erabiliak katuen atzaparrek zabalduko
zabor poltsa muturretan ageri.

Egia eta gezurra, neurri gehiegizkoetan.

2002ko martxoak 2

Zerk egiten ditu pareko papera eta hipokrisia? Egunkariak egiteko lehengai nahitaezko izateak.

* * *

Aspaldiko partez eguzkia ikusi eta sentitu dugu gaur, eta Mauro etorri zait gogora. 90 urtetik gorako agurea da Mauro, eguzkia irteten den egunetan, bastoia eskuetan eta lastozko kapela zabala buruan, kalera irtetea maite duena, paseo labur eta makalak egiteko eta aulkiren batean eserita egonaldi luzeak egiteko. Aspaldian ikusi ez dudanez, zalantzan jarri dut Mauro bizi ote den. “Igaro ote du negua?”, galdetu diot neure buruari. “Ez dut behintzat hil delako albisterik jaso”, egin dut gogoeta, “eta herri aldizkariak hilean zehar hildako guztiak aipatzen ditu zenbaki bakoitzean”.

Pixka bat geroxeago, ikusi egin dut Mauro bera, lastozko betiko kapelaren ordezt bisera modernoa buruan, iaz baino pixka bat okerxeago eta herrenago akaso, martxoko eguzkiak sugandila bat bezala etxe-zulotik kanpora aterea.

“Biba zu, Mauro!”, egin dit oihu barrenak.

2002ko martxoak 8

Hemen egon da larria

Hemen egon da larria.
Beste askotan bezala,
egonaldi labur eta arina egin du,
ezer larririk esan gabe.

Hemen egon da larria.
Ahitzean den idazteko gogo koxkor hauxe
besterik utzi gabe alde egin du.

2002ko martxoak 15

Jende asko bildu den tokian edo zerbait garrantzitsua gertatu den tokian, denak joan eta gero egotea gustatzen zait. Horrelakoetan, lekuak, artean ere harritu eta durduzatuta, bere onera itzuli gabea, eskertu egiten du bisitaldi xumea.

2002ko martxoak 16

Muebles El Paraiso izeneko altzari denda baten iragarkia entzun dut irratian. Horixe bera da barren zerua irudikatzean sekula ere ikusi ez dudana: altzariak!

2002ko martxoak 30

Jendeari begira eman dut tarte bat, hiriko aulki batean eserita. Zer urrun denak! Ikuste hutsetik sentitzen ditut arrotz, horretan gogotik saiatuagatik ere inoiz gertuko ezin bihurtuko nituzkeenak. Iruditzen zait inor ez dagoela ni nagoen tokian, inork ez diola munduari nireen antzeko begiez begiratzen. Iruditzen zait ezinezkoa zaidala zinezko haurridetasun berririk sentitzea. Eta posible balitz, beldurgarria litzatekeela.

2002ko martxoak 31

Giza txuleta gordinak

Liburu bakarra utzi zuen idatzia, aitorpen pertsonalen bilduma izugarrikeriaraino egiatia. *Giza txuleta gordinak* jarri zion izenburua.

2002ko apirilak 13

Txikiak ginenean, hala ez zela jakinagatik ere, dena betikoa zela iruditzen zitzaigun; jendea betiko bizi zela bere etxean; dendak, tailerrak eta tabernak betiko zeudela; pertsona betiko zegoela bere gertuko inguruari atxikia... Behin betikoa zen dena, izan, edota gaur baino askoz ere behin betikoagoa bai behintzat; eta iruditzen, are behin betikoagoa iruditzen zitzaigun, ume ginelako.

Niri oraindik ere gogorra egiten zait egungo behin behinekotasuna. Harritu egiten nau jendeak etxez, lanbidez, ohituraz, familiaz, adiskidez, giroz zein arin aldatzen duen ikusteak. Eta, zeharkako modu lauso batean bada ere, heriotzarekin lotzen dut hori, ezinbestean. Nagikeriatik izango du pixka bat nire joera horrek, noski, baina umekeriatik ere ez gutxi, seguru askorik.

2002ko maiatzak 1

Egin, egin eta egin, zenbat gauza egin ditudan! Egin beharrak, egin nahiak, nahitaezkoak eta nahieztakoak asko, istripuzkoak, oharkabekoak, ez dakizkidanak ere izango ditut eginak... Egin, egin eta egin. Hala ere negar da, egiten dudanean, ondoen egiten dudana, indar mistiko handienez, munduarekiko batasun zintzoenez, beste ezer egitean baino barrukoagoa den indarrez. Neuk eta edonork, lehen, orain, gero, beti eta noiznahi egindakoak oro, gupidaren inongo aztarrenik gabe, kolpe bakar eta saihestezin, eztaba daezin, erantzunezin batez ukatzen, suntsitzen eta deusezten dituen negarra.

2002ko maiatzak 14

Ilargi eta izar distiratsuak iluntzeko ortzian. Bai *hippy* dagoela zerua!

2002ko maiatzak 18

Itzaltzen ari dira inguruko argi guztiak. Gaueroko loaldi artegan murgiltzen hasia da etxe ondoko basoa. Geuri ere, munduari eragite neketsua alde batera utzita, erretiratu eta geure baitara biltzea dagokigu; bakean eta neutralizatuta utzi bagenu bezala, ordu batzuetarako mundua ahazteari lotzen gatzaizkio, gauean. Babesa bilatzen dugu, munduan nekatutako beste sabel zafratu batean ahal bada, geure neke propioaren madarikazio ilunean bestela. Babes horixe dugu aberastasunik behinena, eta izutu egiten du munduak eragiten digun –eta eragiten ez badigu etsi-etsian geuk bilatzen diogun– neke hori gabe zer ginatekeen pentsatzeak.

2002ko ekainak 4

Uste ez bagenuen ere, arrazoi faltarik ez zuten, kontu askotan behintzat, gure gurasoek. Esaterako, guztiz nardagarriak gertatu dira guk indar handiz irrikatu eta haiek

are handiagoz debekatutako gauza asko. Hala ere, debekuak guztiz kaltegarriak izan ziren, benetako pozoia bi aldeentzat.

2002ko ekainak 9

Azken espaloien muturretan

Euri xehea eta lohia
azken espaloien muturretan,
kaleek izenak galtzen dituzteneko
muga zehaztu gabekoetan.
Hiri zati basak,
mendi puska narratsak,
elkarketa puntu antzua.
Bakardadea, tristura. Mundua
hiriaren eldarnio zorotik
zein izadiaren edertasun araztetik
salbu, gordean.
Babesean.

2002ko ekainak 19

Gabriel Arestik idatzi zuen: “Hobe / egia biribil bat, / ezen ez mila gezur / ongi koadratu.” Literatura zuen maite, ez kazetaritza. (Ikus 1989-X-6).

2002ko ekainak 23

Zubiaren berritze lanetan hil zen langilea oroitu dut Lasarte eta Zubieta arteko zubia igarotzean. Koldo Mitxelena kulturunean izaten naizenean, maiz datorkit gogora hura egiteko lanetan hil zen langilea. Elgoibar eta Azkoitia arteko errepide zabala erabiltzea hantxe hildako langileak gogoratzea da, eta istripurik izan ez bazuen ere han lan egin zuen nire adiskide bat. Ez dira giza sentiberatasun soila oroitzapen horiek. Non gabiltzan jakitea da, bizi garen inguruaren alderdi oso garrantzitsu bat aintzat hartzea.

2002ko ekainak 30

Ba al dakizue zer den poeta bat? Sentiberatasunaren arrastorik gabeko pertsona bat, sentimendu bat duen aldiro –neurri horretaraino harritu eta miretsita, ezin sinetsita– sentimendu hori idatziz azaldu behar izaten duena. (Ikus 1997-VIII-12 eta 2000-II-24-b).

2002ko uztailak 10

Maitearen gezurra, zintzurrean hezurra.

2002ko abuztuak 4

Benetan harrigarria da eguraldia. Eguna joan eta eguna etorri, kaltegarrien eta gogaikarrien denean ere, beti eusten dio bizirik jarraitzeko aukera ematen digun tarte zinez estu horretan. Eta zenbat arrangura eta purrustada hala ere!

2002ko abuztuak 5

Zutik abailtzeko joera daukat.

2002ko abuztuak 11

Nire gorputzaren hiru laurden, diotenez, ur da. Nire espirituaren hiru laurden, diot nik, beldur.

Ura eta beldurra gara.

Meritu handia du, horrenbestez, lurra eta askatasuna eskatzeko indarra izateak. Edo sexua, drogak eta rock'n'rolla.

2002ko abuztuak 17

Argia ikusi dut Eduardo Txillidaren hileta elizkizunetik irtetean. Koruko Andra Mari basilikako atariko errotulu argiztatu batean: *Bar Manolo. Mariscos.*

2002ko irailak 6

Koaderno berria

Koaderno berria,
zuritasun larria,
esan ezinen
esateko grina, egarria.
Adieraztearen
ezinezko miraria,
ilunari zizelez
erauzitako argia.
Koaderno berria,
minik zaharrenen sendagarria.

2002ko irailak 21

Ulertzen ez dudana

Deus gutxi da ulertzen ez dudana,
gero eta kontu gutxiagok egiten dit ihes,
aski argi baitago dena azaldua egunkarietan.

Deus gutxi da ulertzen ez dudana.
Baina gero eta gutxiagorako balio dit ulertzeak.
Ez dakit ulertzen den.

2002ko irailak 21

Egiaztatu beharreko intuizio bat: zenbat eta jende gehiagorekin izan axaleko harremanak –hedabideetan agertzen diren eta gu ezagutzen ez gaituzten pertsona

ospetsuekin ditugunak barne-, orduan eta azkarrago iruditzen zaigu pasatzen direla urteak, pasatzen dela denbora, pasatzen dela bizitza.

2002ko irailak 24

Idazle txiki baten ohar txiki bat, koaderno txiki batean, hizkuntza txiki batean. Txiki-txiki-txiki, ezerezaren amildegi ertzean, askatasun betezko mundu oso bat. Nahikoa!

2002ko urriak 6

Egun batez, aspaldi, aurrerantzean ez nuela sekula denbora gehiagorik alferrik galduko erabaki nuen, horrela zerbait handia egitera edo, areago, zerbait handia izatera helduko nintzela sinetsita.

Geroago, denborarekin haserre bizitzeak eragiten dituen kalte latzez ohartuta, ustez baliogabetu egin nuen neure buruari behiala emaniko agindu hura. Baina bizirik dirau auto-aginduak, suntsiezin, neure barrunberik sakonenetan, hasierako une hartatik beretik geroko damu ororen aurka blindatu banu bezala.

Eta ez naiz denborarekin adiskidetu.

2002ko urriak 30

Gizon bat lotan

Gizon bat lotan
izango naiz aurki.
Horrela definitzeko moduko
materia multzo epela, geldoa.
Itsu, mutu, gor, ergel,
ahantzurari emana akordua.

Joana, zuengandik banandua, errugabe,
ez zaizkit, ezereztuak, axola izango nik
zuetaz gaizki esanak,
zuen aurka gaizki eginak,
zuei ezer eman gabe neuk,
zuraren bihotza zulatzen duen iltzearen zitalkeriaz,
jan, edan, laztandu, xurgatu, gozatuak oro,
zuekin banatu gabeko patata tortilla guztiak.

Eguneroko errugabetasun aro premiazkoan,
materia multzo epela, geldoa,
ez dagoenaren pare, ez denaren antzeko,
aurki izango naiz
gizon bat lotan.

2002ko azaroak 15

Abestiak abailtzen

Ilunabar batez abesti guztiak erori zitzaizkion kantariari kalearen erdian. Musika tresnaren maletatik behera isuri zitzaizkion, banan-banan, mantso, leun, intimitate biluziz, kalean zebilen jende guztiaren aurrean. Abestirik tristeenetako malenkonia berberaz geratu zen kantaria, isilik, geldirik, kemengabeturik, hutsik, erortzen ari ziren abestiei begira. Kantu berrian barrutik.

2002ko azaroak 17

Bakarrik nagoela esan dit telebistak. Beti esaten dit telebistak bakarrik nagoela, builaz, kolorez, alaitasun gogaikarriz. Liburu batzuek, aldiz, kontrakoa esaten didate, hain daude bakarrik!

2002ko abenduak 2

Orixek Orixari “munduaren ipurdia” deitu zion. Harritu egin ninduen hori irakurtzeak. Batetik, aipamen zabar eta prosaikoegia iruditu zitzaidan Orixerentzat, areago pertsonaia nagusi nor eta Lizardi duen poema batean; bestetik, pentsatu nuen leku asko direla Orixari baino “munduaren ipurdiago”. Aizpurutxo etorri zitzaidan lehenik burura, baina hori ere aise gainditzeko moduko adibidea dela jabetu nintzen berehala. Errepiderik gabeko haran basa, malkartsu eta itxienetako errekazulorik ospelentako zokondoetan nola hiri handienetako gunerik kosmopolitenetan, leku orotan duela, ongi miatu eta usainduz gero, ipurdia munduak, ia-ia ipurdi huts dela, azken batean, mundua osorik.

2002ko abenduak 9

Euskal kulturaren alde lan militantea egiten dugulako harro ageri gara maiz euskal kulturaren munduko profesionalok. Eutsiko al genioke, ordea, militantzia horri euskal kulturaren aldeko gure lana komunak garbitzea balitz?

2002ko abenduak 10

Erruaren aurkako borroka bat da funtsean eguna; plazerraren agerpena aski urria da, eta errugabetasunarekin estu lotua hura ere neurri handi batean. Eta, jakinagatik ere, ez naiz hori aldatzeko gauza.

2002ko abenduak 19

Zero puntua

Egin nezakeen eta egin ez dudan guztia daukat,
errieta beltza adierazten duen betoskoz, begira.
Eta ni, begi poetikoak ortzaizerantz,
bildots errugabearen itxura neureganatuta,
jatorrizko zintzotasun garbi baten jabe banintz bezala,
dena hutsetik hasteko puntuan ari naiz jartzen.